

potvrzení vydáno úřadem pro zprostředkování práce, t. zv. Arbeitsamtem, kteréžto úřady byly obsazeny stoupenci strany NSDAP., když tato se dostala k moci. Nemůže proto zakládati trestný styk se stranou NSDAP. ve smyslu inkriminovaného přečinu, že obžalovaný dostal od přednosta Arbeitsamtu, kde se hlásil o práci, potvrzení, že tam pro něho není práce, a doporučení své žádosti o podporu.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 17, čís. 1, al. 2 zák. na ochr. rep. stačí styk mající vztah k podvratné snaze organisace, děje-li se jen u vědomí tohoto účelu sdružení samého (rozh. čís. 5045 Sb. n. s.). Soud, pokud se týče obsahu styku, zjistil, že obžalovaný dostal od vůdce místní skupiny strany NSDAP. v B. potvrzení, že tam pro něho není práce, a vřelé doporučení své žádosti o podporu, řízené na říšskoněmecký konsulát v Praze. Soud zjistil, že tento vůdce vydal potvrzení buď ve své funkci jako vůdce místní skupiny strany NSDAP., buď ve funkci přednosta Arbeitsamtu. Tento výrok je nejasný, neboť každá z obou eventualit tohoto skutkového zjištění připouští jiný právní výklad. Kdyby soud zjistil, že potvrzení vydal přednosta Arbeitsamtu, musel by, kdyby přihlédl ke zprávě policejního ředitelství v Moravské Ostravě, že Arbeitsamt je veřejný (státní) úřad, odpovídající našim úřadům pro zprostředkování práce, dojíti k názoru, že nešlo o styk se stranou NSDAP., nýbrž o styk s veřejným úřadem, na který se obžalovaný musel obrátiti, poněvadž vede příslušnou agendu. Při tom by byla okolnost, že shodou okolností jsou tyto úřady obsazeny stoupenci strany NSDAP., naprosto nerozhodnou. O styk se stranou NSDAP., příp. s její odbočkou v B., mohlo by vůbec jíti pouze tehdy, kdyby soud zjistil, že se obžalovaný obrátil na tuto místní organisaci a že její vůdce vydal potvrzení jako takový. Ovšem i potom musel by soud zkoumati, zda jde o styk sledující již svým obsahem podporu strany NSDAP. v jejích podvratných snahách, namířených proti našemu státu. Soud musel by se zejména zabývatí obhajobou obžalovaného, že dostal opětovně podporu od Wohlfahrtsstelle des Deutschen Reiches v Praze a že mu bylo současně sděleno, že nesežene-li práci do 20. dubna 1933, musí si podati novou žádost zevrubně odůvodněnou, a že se vydal do Německa právě jenom k vůli podpoře, na vyzvání spolku Hilfsverein Deutscher Reichsangehöriger v Moravské Ostravě, a zjistiti přesně, v čem záležel styk obžalovaného s odbočkou strany NSDAP. v B. Bylo proto i v tomto bodě zmateční stížnosti vyhověti a uznati, jak nahoře uvedeno.

Čís. 5374.

Trestní návrh (soukromá žaloba) osob uvedených v § 16, odst. 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., musí jasně a nesporně vyjádřiti, zda příslušná osoba žaluje jménem vlastním či jako pouhý zástupce periodického tiskopisu. V návrhu (soukromé žalobě) odpovědného redaktora není tudíž implicitně obsažen i trestní návrh jménem periodického tiskopisu.

Ustanovení § 6 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. (ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n.) platí jen pro případy, kde jde o více žalob proti různým osobám, odpovědným za týž tiskový projev (souběh vinníků), nikoli však pro případy, v nichž jde o více žalob, vznesených postupně různými oprávněnými (souběh žalobců).

Tento předpis týče se — na rozdíl od § 12, odst. 1 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n., v původním znění — toliko objektivního promlčení a nikoli žalobní lhůty podle § 17, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Vztah odpovědného redaktora k periodickému tiskopisu je tak těsný, že útoky na čest tiskopisu jsou zpravidla zároveň i útoky na osobní čest odpovědného jeho redaktora.

(Rozh. ze dne 20. září 1935, Zm II 266/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromého žalobce periodického tiskopisu »D. L.« do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 15. listopadu 1934, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby, vyhověl však zmateční stížnosti soukromého žalobce R. D. do téhož rozsudku, napadený rozsudek zrušil jako zmatečný, pokud jím obžalovaný byl zproštěn i obžaloby vznesené tímto žalobcem, a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů :

I. Zmateční stížnosti, podané periodickým tiskopisem »D. L.« jakožto soukromým žalobcem, nelze přiznati úspěch. Podle nenapadeného zjištění rozsudku — zrušovací soud mohl by ostatně tyto procesní okolnosti ze spisů zjistiti sám — učinil soukromý žalobce R. D. trestní návrh proti obžalovanému dne 21. dubna 1933. Označil se při tom za redaktora časopisu »D. L.«, nenaznačil však ani slovem, že vznáší návrh i jménem uvedeného periodického tiskopisu. Učinil tak až návrhem došlým nalézacímu soudu dne 29. prosince 1933, tedy v době, kdy již dávno uplynula dvouměsíční lhůta žalobní (§ 17 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.).

Nesprávně dovozuje zmateční stížnost s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř., spíše s hlediska zmatku čís. 9 b), že nebylo třeba v prvním návrhu uváděti, že soukromý žalobce D. žaluje i jménem tiskopisu »D. L.«, že zdůrazňování této okolnosti v pozdějších podáních je »superfluum«, které bylo dodáno jen z důvodů jasnosti, a že postavení soukromého žalobce D. jakožto odpovědného redaktora uvedeného tiskopisu má jaksí samozřejmě v zápětí, že v trestním oznámení odpovědného redaktora je již »implicite obsaženo« trestní oznámení jménem periodického tiskopisu. Neobstojí ani výtky, že napadený rozsudek přehlíží předpis § 16, odst. 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., podle něhož za periodický tiskopis vykonává právo k žalobě i jeho odpovědný redaktor.

Nelze pochybovati, že útoky na periodický tiskopis mohou zavdati příčinu a poskytnouti právo ke stíhání útočnicka jak tiskopisu samému, a to podle § 5, odst. 1, čís. 4 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., tak i fysickým osobám jsoucím k onomu tiskopisu v takovém poměru, že podle obsahu a smyslu závadného projevu o tiskopisu je tu třetím osobám poznatelný věcný vztah onoho urážlivého projevu o tiskopisu i k těmto fysickým osobám, pokud se týče, že projev o tiskopisu je konkrétně způsobilý porušení úsudek společnosti též o osobní hodnotě těchto fysických osob (viz rozh. čís. 3064 sb. n. s.). Tyto fysické osoby mohou zejména býti

totožné s osobami, jež jsou podle předpisu § 16, odst. 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. oprávněny vykonávat právo k žalobě za periodický tiskopis sám (vlastník, vydavatel a odpovědný redaktor). Právě pro tento úzký poměr věcný, v němž jsou jmenované osoby k podniku periodického tiskopisu, byly tyto osoby vybaveny zmíněným právem. Právě proto soukromá žaloba musí však též trestní návrh, pokud se týče uvedených osob, jasně a nesporně vyjádřiti, zda příslušná osoba žaluje jménem vlastním či jako pouhý zástupce tiskopisu; jdeť tu o zcela rozličné nositele žalobního práva, pokud se týče vůbec ochrany cti. Je-li pak v trestním návrhu, došlém nalézacímu soudu dne 21. dubna 1933, jako soukromý žalobce označen — R. D., redaktor časopisu »D. L.« — a praví-li on ve svém návrhu: »ze shora citovaného článku cítím se . . . . . na své cti dotčen«, je vyloučeno, aby mohl tento návrh býti pojmán i jako trestní návrh jmenovaného tiskopisu.

Naprosto pochybený je konečně poukaz zmateční stížnosti k ustanovení § 6 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. (ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n.); neboť jednak platí toto ustanovení jen pro případy souběhu vinníků, kde jde o více žalob proti různým osobám odpovědným za týž tiskový projev, nikoli však pro případy souběhu žalobců, kde jde o více žalob, vznesených postupně různými oprávněnými, jednak týče se uvedený předpis — jinak než § 12, odst. 1 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. v původním znění — pouze t. zv. objektivního promlčení a nikoli žalobní lhůty podle § 17, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. (viz Steiner, Schutz der Ehre, Prager Archiv 1933, str. 1031). Nalézací soud neposoudil tedy mylně otázku, zda v době, kdy periodický tiskopis »D. L.« navrhl jako soukromý žalobce stíhání obžalovaného, již uplynula žalobní lhůta, pročež netřeba se ještě zabývatí promlčením ve smyslu § 13, odst. 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.

II. Naproti tomu nelze upřítí oprávnění zmateční stížnosti soukromého žalobce R. D.

Osvobozující nález opírá se, pokud jde o tohoto soukromého žalobce, jen o závěr, že stíhaný článek se týká toliko »D. L«, nikoli R. D. jako jejich redaktora, a že tu proto není aktivní legitimace D. k soukromé žalobě. Tento závěr odůvodňuje rozsudek jen kratičkým poukazem k tomu, že v celém článku není o redaktoru R. D. žádné zmínky ani výslovně, ani snad znamenímí naň připadajícími, z nichž by průměrný soudný čtenář mohl usuzovati, že článek je namířen jak proti »D. L«, tak proti R. D. Při tom si rozsudek zřejmě neuvědomuje, jak těsný je vztah odpovědného redaktora k periodickému listu, že čest listu je zpravidla i osobní ctí toho, kdo jako odpovědný redaktor vykonává rozhodující vliv na obsah listu a zkoumá a kontroluje články a statě časopisu co do jejich nezávadnosti před trestním zákonem, že právě odpovědný redaktor odpovídá i trestně-právně, a to dokonce s hlediska pouhé nečestnosti, za trestné činy spáchané obsahem listu, a že se, hledíc k tomu, co uvedeno, i ve veřejnosti většinou čest listu posuzuje jako čest jeho redaktora (rozh. čís. 4228 Sb. n. s.).

Uváží-li se v souzeném případě, že stíhaný článek vytýká »D. L.« nereseriosnost, nehodnověrnost a lživost, napalování veřejnosti i tupení a hanění odpůrců, že tedy zažalované útoky článku směřují proti způsobu,

jímž »D. L.« referují, jímž plní svůj hlavní novinářský úkol a jímž jsou tedy po této stránce vedeny, nemůže býti ani dost málo pochybným, že v souzeném případě jsou útoky na periodický tiskopis zároveň útoky na čest jeho odpovědného redaktora jakožto osoby, jež odpovídá za obsah listu, vyličený obžalovaným v tak nepříznivém světle. Musí tedy za těchto okolností i průměrný čtenář listu vztahovati uvedené zprávy závadného článku nejen na tiskopis sám, nýbrž též na jeho odpovědného redaktora, z čehož vyplývá oprávnění R. D. k podání obžaloby jménem vlastním. Vycházeje z opačného názoru, a to jen proto, že závadný článek neobsahuje zmínky — ať již výslovné nebo nepřímé — o osobě R. D., zatížil nalézací soud rozsudek zmatkem podle čís. 9 c) a bylo proto zmateční stížnosti, jejímiž ostatními vývody netřeba se zabývat, pokud jde o soukromou žalobu R. D., podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. vyhověti.

Čís. 5375.

Pri krivom obvinení tak podľa § 209 tr. z. drev rak. ako aj podľa §§ 227—229 tr. z. drev uh. prednesenie nepravdivého obvinenia pred úradom náleží k objektívnym znakom skutkovej podstaty; pri písomnom obvinení je čin dokonáný teprv vtedy, keď obvinenie došlo na vedomie úradu; miestom spáchaného činu je v takom prípade ono miesto, kde obvinenie došlo na vedomie úradu.

(Rozh. zo dňa 20. septembra 1935, Zm III 563/34.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. G. pre zločin krivého obvinenia vyhovel zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu čo do kvalifikácie trestného činu obžalovaného a kvalifikoval čin ten ako zločin krivého obvinenia podľa § 209 tr. zák. drev rak.

Z d ô v o d o v:

Svoj názor, že trestný čin obžalovaného bol spáchaný na území platnosti zákonného článku V:1878, odôvodňuje odvolací súd tým, že obžalovaný napísal svoj závadný dopis v Leopoldove, kde ho aj odovzdal zástupcovi riaditeľa trestnice vrchnému tajomníkovi F. D., ktorého treba považovať za vrchnosť v smysle § 227 tr. z., a že inak by štátne zastupiteľstvo ani nebolo mohlo podať obžalobu u krajského súdu v Nitre.

Že bola obžaloba podaná u krajského súdu v Nitre, je pri rozhodovaní právnej otázky, kde bol trestný čin spáchaný, zcela nerozhodné, lebo podľa § 17, odst. 1 tr. p. je možné podať obžalobu aj u súdu, v obvode ktorého sa obžalovaný zdržuje, hoci nie je tento súd súdom miesta spáchania činu.

Druhé dôvody, uvedené vrchným súdom, sú nesprávne. Pri trestnom čine krivého obvinenia tak podľa § 209 tr. zák. drev rak., ako aj podľa §§ 227—229 tr. zák. drev uh. náleží prednesenie nepravdivého obvinenia pred úradom k objektívnym znakom skutkovej podstaty; pri písomnom